

Slovo k povzbuzení na úterý 13. října 2020, na úterý 28. týdne
Biblická čtení: Gal 5,1-6; Ž 119; Lk 11,37-41

Milé sestry, milí bratři,

v prvním čtení stále otevíráme list svatého apoštola Pavla Galatským. Protože tak činíme již druhým týdnem, již vícekrát bylo připomenuto a hlavně ze samotného Božího slova už poněkolkáté slyšíme, jak se jednotlivými úryvky v různých obměnách a s různými důrazy prolíná základní téma celého listu a vlastně i celé Pavlovy novozákonní teologie. Jím je krásná pravda naší křesťanské víry, že tím, kdo je příčinou naší spásy, kdo nás ospravedlnil odpuštěním hříchů a kdo do našich srdcí vlil svou sílu k dobru, a tak nás osvobodil nejen od trestu za hřích a od nutnosti hřešit, ale i od přesvědčení, že spásu si můžeme sami nějak „zasloužit“, je Pán Ježíš. Nikoli my sami nebo někdo jiný či něco jiného, ale Kristus, na kterém naše víra stojí.

V dnešním úryvku ze začátku 5. kapitoly svatý Pavel – podobně jako jsme slyšeli již včera – zdůraznil zejména jeden z nejdůležitějších důsledků, jedno z nejkrásnějších ovocí této základní pravdy víry, totiž fakt, že ospravedlněním, odpuštěním hříchů nám byla navracena svoboda. «To je ta svoboda, ke které nás osvobodil Kristus».

Nikdo nebude asi pochybovat o tom, že právě svoboda – schopnost se rozhodnout dle svého vlastního poznání a uvážení poznaného – je jednou z nejzákladnějších a největších vlastností lidství, možná i tou největší. Svoboda prostě dělá člověka člověkem.

Zároveň každý ví, že lidská svoboda má nejen mnoho odstínů a rovin – od té nejvnitřnější až po vnější, od svobody jakožto schopnosti se rozhodnout až po samotný obsah a možnost realizace toho rozhodnutí – , ale že svoboda také není neomezená, není absolutní. Už sama schopnost se rozhodnout je mnohanásobně podmíněná. A hlavně pak obsah a možnosti našeho rozhodování nejsou absolutní. Nemůžeme přeci všechno. Měli bychom se rozhodovat podle pravdy a pak respektovat i svobodu druhých lidí. Absolutně svobodný je jenom Bůh, protože jen on je plností veškerého bytí, a proto i všemohoucí. Naše svoboda je jen relativním a hlavně nepatrným odrazem Boží všemohoucnosti. My nejsme tvůrci bytí. Svou svobodou bychom měli přilnout k poznané skutečnosti, k pravdě a chtít se rozhodnout pro to, co je skutečně dobré, protože jen takové rozhodnutí odpovídá naší lidské přirozenosti. Když Bůh stvořil člověka «ke svému obrazu a své podobě», viděl přeci, že je to «velmi dobré». Proto naše svoboda není děláním si, co chceme – díky porušení hříchem totiž nepoznáváme vždy pravdivě a umíme chtít i věci nedobré, ale svobodou pro to žít, jak bychom měli: pravdivě a dobře.

V tomto smyslu je svoboda především svobodou od nutnosti hřešit. Je to vnitřní svoboda rozhodnout se skutečně pro to, co poznáváme jako pravdivé a dobré. A zároveň je to síla toto rozhodnutí uvést ve skutek. Což je právě opakem hříchu.

Nutnost hřešit je ve skutečnosti největším a nejpotupnějším ztročením člověka, protože tato nutnost nás znesvobodňuje v našem nejvlastnějším nitru. Něco takového je mnohem horší než jakékoli ztročení vnější, člověk je nutností hřešit zlomen sám v sobě, a to navíc bez přímého vnějšího přičinění, protože ke hříchu se musí ve skutečnosti „rozhodnout“ každý sám.

Především k této svobodě – ke svobodě od nutnosti hřešit – nás osvobodil Kristus. Jen tak je pochopitelné, proč křesťanská svoboda je i svobodou od Zákona, respektive od jeho usvědčující moci. Jednak ve smyslu odpuštění: Kristus nám milosrdně hříchy odpouští, a tak jsme zbaveni usvědčujícího tónu Zákona. A jednak nám dává sílu podle Božího zákona žít, a tak – v ideálním případě – by nás měl stále méně usvědčovat z dalších a dalších hříchů.

Protože ale v ideálním případě není nikdo z nás, všichni musíme spoléhat nejprve na Boží odpuštění.

Vědomí nutnosti tohoto osvobození ze strany Pána Ježíše nás zároveň osvobozuje od přesvědčení, že bychom něco takového mohli dokázat z vlastních sil, od přesvědčení, že si

spásu musíme nějak „zasloužit“, jak hlásali judaizující kazatelé, kteří vnikli mezi galatské křesťany a proti kterým se svatý Pavel obrací. Kéž bychom si svatým Pavlem dali říci i my... A na závěr snad ještě poznámku k dnešnímu úryvku evangelijnímu. Rozlišení podstatného a nepodstatného je jedním z nejdůležitějších rozlišení, které máme v životě činit. Zvláště je to důležité v dobách složitých a těžkých, jakou je třeba i ta nynější.

I k tomu nám Pán Ježíš chce pomoci svou milostí, a tak i o toto její ovoce – ovoce rozlišování – každodenně prosme. Nynější doba nám tomu zároveň může být i velkou pomocí a příležitostí, protože rozlišovat prostě musíme...